

**CHWAŁA NR II/8 /2014  
Rady Gminy Łabowa  
z dnia 11 grudnia 2014**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie  
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2020 w Gminie Łabowa**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (jedn. tekst Dz. U. z 2013 poz. 594), oraz art. 6 ust. 1 i ust. 2, pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ( Dz.U. Nr 180,poz. 1493 z późn. zm. )

**Rada Gminy Łabowa uchwala co następuje :**

**§ 1.**

Przyjmuje „ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łabowa na lata 2015 – 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2.**

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łabowa

**§ 3**

Traci moc uchwała Rady Gminy Łabowa Nr XXXVI /27/ 2013 z dnia 30 grudnia 2013

**§ 3.**

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2015 roku

  
**PRZEWODNICZĄCY  
RADY GMINY**  
*Krzysztof Skraba*



RADA  
GMINY ŁABOWA  
33-336 ŁABOWA  
powiat nowosadecki  
województwo małopolskie

Załącznik

Do uchwały Nr. II/8/2014

Rady Gminy Łabowa

Z dnia 11 grudnia 2014



Gmina Łabowa

**GMINNY PROGRAM  
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY  
W RODZINIE  
ORAZ  
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY  
W RODZINIE  
NA LATA 2015 -2020  
W GMINIE ŁABOWA**

Łabowa 2014

## I. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485)
6. Kodeks Karny (Dz. U. z 1997 roku, Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.)

## II. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 6 ust. 2 zobowiązuje Gminy do: opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21].

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Problem przemocy od wielu lat jest nagłaśniany przez media oraz wszelkiego rodzaju instytucje, w związku z czym wzrasta świadomość społeczeństwa w tej kwestii.

Początkowo problem ten był bagatelizowany, wiele osób nie zdawało sobie sprawy, że przemoc ma zły wpływ na rodzinę i społeczeństwo, w związku z tym władze państwa oraz różnego rodzaju instytucje podejmują różnorodne działania, które mają na celu łagodzenie skutków społecznych zjawiska przemocy.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36–37].

### **Rodzaje przemocy:**

*Fizyczna* - *naruszenie nietykalności fizycznej*. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. „policzek”, przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

*Psychiczna* - *naruszenie godności osobistej*. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.;

Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

*Seksualna* - *naruszenie intymności*. Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;

*Ekonomiczna* - *naruszenie własności*. Przemoc ekonomiczna wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.;

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020 jest realizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

### **III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY ŁABOWA**

Liczba mieszkańców Gminy Łabowa wynosi 5737. W skład Gminy wchodzi 13 sołectw: Barnowiec, Czaczów, Kamianna, Kotów, Krzyżówka, Łabowa, Łabowiec, Łosie, Maciejowa, Nowa Wieś, Roztoka Wielka, Składziste, Uhryń.

Z danych statystycznych gminy Łabowa wynika, że zjawisko przemocy na jej terenie jest zjawiskiem wahającym się.

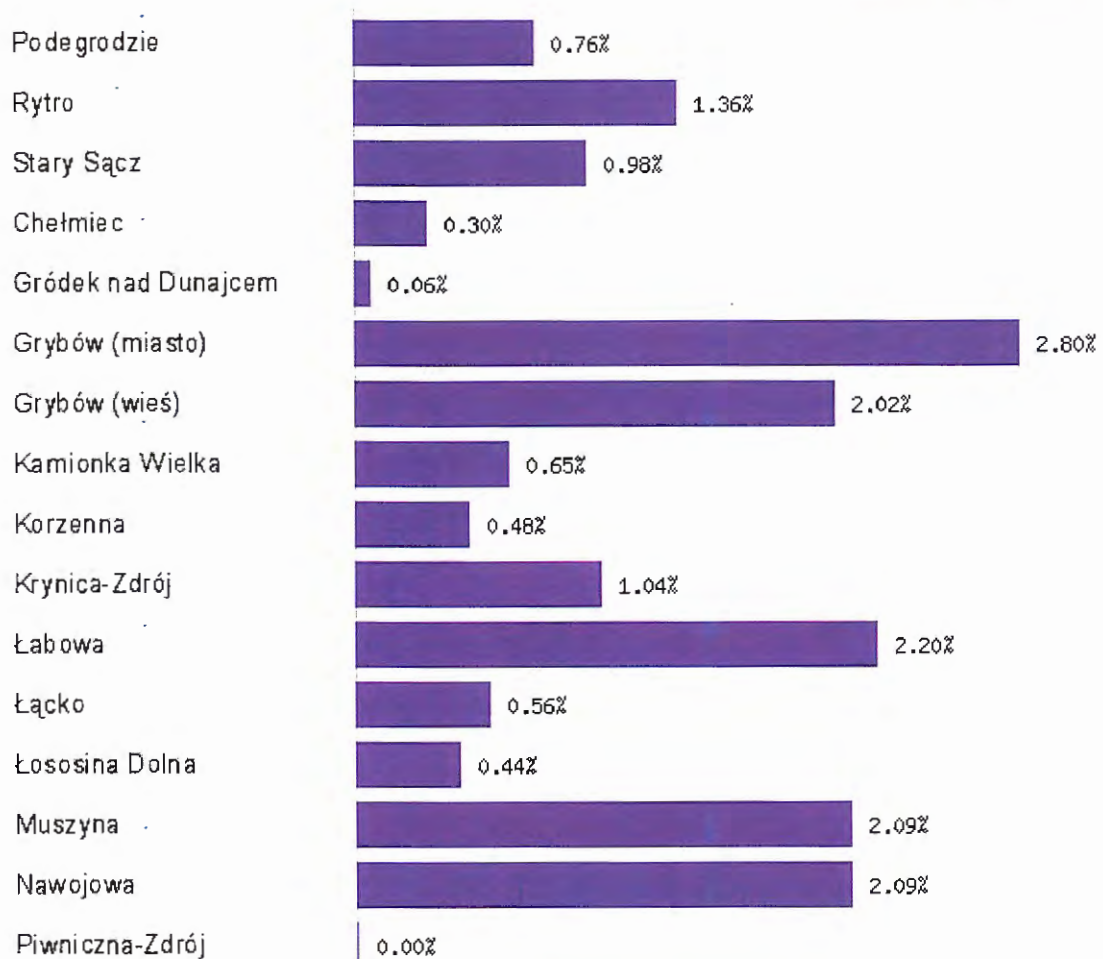
Dane dotyczące przemocy w rodzinie na podstawie wykresu ze sprawozdania MPIPS-03 I-XII. w Powiecie Nowosądeckim.

Wykres nr 1. Odsetek klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu przemocy (na podstawie danych o rzeczywistej liczbie osób w rodzinach objętych pomocą społeczną) w powiecie nowosądeckim w 2013 roku (Sprawozdanie MPiPS-03 I-XII).

## Przemoc

Rok: 2013

Obszar: powiat nowosądecki



Źródło: Sprawozdanie MPiPS-03 I-XII.

Z wykresu wynika, że Gmina Łabowa jest na drugim miejscu (2,20%) jeżeli chodzi o liczbę klientów pomocy społecznej, korzystających ze wsparcia z powodu występowania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Nowosądeckiego.

## 1. Dane dotyczące przemocy w rodzinie na podstawie założonych Niebieskich Kart.

Tabela nr 1. Niebieskie Karty założone w OPS Łabowa w latach 2011,2012,2013

<b>Liczba Niebieskich Kart</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>
Lp. Niebieskich kart ogółem	8	11	5
<b>Lp. Niebieskich kart założonych w danym roku przez:</b>	<b>2</b>	<b>6</b>	<b>3</b>
a. pomoc społeczną	1	3	2
b. policję	1	3	1
c. ochronę zdrowia	0	0	0
d. GKRPA	0	0	0
e. oświatę	0	0	0
Liczba rodzin objętych działaniami:	8	11	5
Liczba osób korzystających z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego	99	60	25

Po przeprowadzonej analizie „Niebieskich Kart” można stwierdzić, że największe nasilenie wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Łabowa miało miejsce w 2012 roku (aż 6 nowych założonych NK), natomiast w 2013 roku miało tendencję spadkową (3 założone NK). Z analizy wynika, że głównie instytucje zakładające NK to pomoc społeczna i policja; z czego to wynika? Niechęci pozostałych instytucji do rozpoczynania procedury NK, czy niewiedzy mieszkańców, że sprawę przemocy mogą zgłosić również w ośrodku zdrowia czy szkole?

Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Łabowa. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.



W Ośrodku Pomocy Społecznej w Łabowej od 2010 r. działa Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Osoby doświadczające przemocy mogą w nim uzyskać pomoc i wsparcie oraz mają możliwość uporządkowania spraw rodzinnych poprzez kontakt ze specjalistami; prawnikiem, psychologiem i pracownikiem socjalnym. Z analizy wynika, że liczba osób korzystających z porad prawnych, psychologicznych i socjalnych z biegiem lat maleje, może to mieć związek ze zmianami świadomości społecznej nt. możliwości korzystania z porad w różnych innych instytucjach tę pomoc niosących, niekoniecznie w miejscu zamieszkania.

#### **IV. ZADANIA INSTYTUCJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE**

##### ***Gmina***

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

##### ***Pomoc społeczna***

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- Pomoc ofiarom przestępstw:
- Poradnictwo prawne
  - Poradnictwo psychologiczne
  - praca socjalna

## **Policja**

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

## **Służba zdrowia**

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły fizycznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała)

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

## **Oświata**

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

### ***Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych***

Podjęmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie
- informuje o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

## **V. ZASOBY LUDZKIE.**

W zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gmina Łabowa dysponuje kadrą zawodowo zajmującą się problemem przemocy w rodzinie oraz ma zawarte porozumienia z instytucjami zajmującymi się problematyką przemocy w rodzinie, do których należą m.in.:

- a) psycholog i pedagodzy,
- b) prawnik
- c) funkcjonariusze policji,
- d) pracownicy socjalni,
- e) lekarz pierwszego kontaktu i pielęgniarki środowiskowe,
- f) członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- g) kuratorzy ds. rodzinnych
- h) stowarzyszenie

## **VI. CEL PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE**

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie i zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz udzielanie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Łabowa.

### **1. Cel ogólny będzie realizowany m.in. przez następujące cele szczegółowe:**

- a. systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- b. podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- c. wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- d. edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- e. podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- f. oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie

Tabela nr 2. Cel szczegółowy a. Programu.

**Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	a) Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja,	- Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji - GKRPA, - Szkoły z terenu gminy, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2015 rok – 2020 rok  każdego roku

Tabela nr 3. Cel szczegółowy b. Programu

**Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, d) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, e) opracowanie i realizacja planu pomocy	- Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji - GKRPA, - szkoły, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2015 rok – 2020 rok  Działania ciągłe

		<p>w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,</p> <p>f) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie</p> <p>g) udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych.</p>		
--	--	--	--	--

Tabela nr 4. Cel szczegółowy c. i f. Programu

**Wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.  
Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	<p>a) współpraca z instytucjami zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy,</p> <p>b) praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa</p>	- Ośrodek Pomocy Społecznej	2015 rok – 2020 rok
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	<p>a) prowadzenie pracy socjalnej,</p> <p>b) działalność Punktu Informacyjno-konsultacyjnego w OPS</p> <p>c) edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw</p>	<p>- Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>- szkoły</p> <p>- Zespół Interdyscyplinarny,</p> <p>- Punkt Informacyjno - Konsultacyjny</p> <p>- Komisariat Policji w Nawojowej,</p> <p>- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Sączu</p> <p>- Sąd Rejonowy w</p>	



			Nowym Sączu III Wydział Rodzinny i Nieletnich	
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy w rodzinie	a) motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy,	- Ośrodek Pomocy Społecznej - Komisariat Policji w Nawojowej - Zespół interdyscyplinarny, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Sączu - Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Nowym Sączu	

Tabela nr 5. Cel szczegółowy d. Programu.

**Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie,	-Ośrodek Pomocy Społecznej - Komisariat Policji w Nawojowej, - szkoły, świetlice - Gminny Ośrodek Kultury, - GKRPA - Zespół Interdyscyplinarny, - Służba zdrowia - kuratorzy -stowarzyszenie	2015 rok – 2020 rok

		<p>b) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki,</p> <p>c) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,</p> <p>d) współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>		
--	--	---	--	--

Tabela nr 6. Cel szczegółowy e. Programu.

**Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, (szkolenia wspólne i resortowe),	- Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych -przedstawiciele instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	2015 rok- 2020 rok

## **VII. ADRESACI PROGRAMU.**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi, policji, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, mieszkańców Gminy Łabowa, którzy działają w obszarze przeciwdziałania przemocy.

## **VIII. REALIZATORZY PROGRAMU**

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Łabowej
- 2) Urząd Gminy w Łabowej
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łabowej
- 4) Szkoły z terenu Gminy Łabowa
- 5) Komisariat Policji w Nawojowej
- 6) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łabowej
- 7) Sąd Rejonowy w Nowym Sączu III Wydział Rodzinny i Nieletnich
- 8) Stowarzyszenie Pozarządowe

## **IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY**

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy;
- 2) Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie;
- 3) Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- 4) Zwiększenie świadomości osób stosujących przemoc.

## **IX. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie opracowany na lata 2015-2020 zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań, a także otwartość na propozycje nowych rozwiązań. Program będzie

wdrażany we współpracy z lokalnymi instytucjami, placówkami i innymi podmiotami zajmującymi się problematyką rodzinną.

## X. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łabowej na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Ostateczne efekty podsumowane zostaną w raporcie po zakończeniu jego realizacji. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

Tabela nr 7. Wskaźniki do monitoringu.

Działanie	Rezultat
Zorganizowanie interdyscyplinarnych szkoleń, konferencji, spotkań, narad	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, konferencjach, spotkaniach, naradach
Oferowanie pomocy rodzinie gdzie występuje przemoc	Liczba osób korzystających z oferowanej pomocy
Stosowanie procedury Niebieskiej Karty jako ważnego elementu profesjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, oraz podmioty do tego zobowiązane	Liczba Niebieskich Kart i liczba i rodzaj podmiotów, które wszczęły procedurę Niebieskiej Karty
Prowadzenie kampanii informacyjno - edukacyjnych dla społeczności lokalnej	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno - edukacyjnych dla społeczności lokalnej
Rozpowszechnianie i opracowanie informatorów, ulotek, plakatów, broszur informujących o instytucjach udzielających pomocy w sytuacji zagrożenia przemocą w rodzinie. Zamieszczenie informacji nt. przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na stronie internetowej Gminy Łabowa	Liczba rozpowszechnionych i opracowanych informatorów, ulotek, plakatów, broszur informujących o instytucjach udzielających pomocy w sytuacji zagrożenia przemocą w rodzinie w ogólnodostępnych miejscach publicznych oraz na stronie internetowej.
Bezpłatna pomoc prawna, psychologiczna i poradnictwo socjalne – działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba osób/rodzin korzystających z bezpłatnych porad prawnych, psychologicznych, poradnictwa socjalnego w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Roczne sprawozdania z realizacji Programu będą przedstawiane Wójtowi Gminy Łabowa, który sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Ostateczne efekty realizacji Programu zostaną podsumowane w roku 2020 po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji i zostaną zawarte w raporcie z monitoringu, który zostanie przedstawiony Wójtowi Gminy Łabowa w terminie do końca I kwartału 2021 roku.

## **XI. FINANSOWANIE PROGRAMU**

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Łabowa, oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.



PREZESDNIĄCY  
RADY GMINY  
*Krzysztof Skraba*

